Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. 29 Cdo 541/2010, ECLI:CZ:NS:2011:29.CDO.541.2010.1

Číslo: 16/2012

Právní věta:

Ustanovení § 14 odst. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném do 31. prosince 2007 zakazuje za trvání konkursu i nabytí zadržovacího práva k majetku konkursní podstaty; to, zda jde o zadržovací právo k pohledávce za podstatou nebo k jiné pohledávce, je bez významu, neboť zákaz se váže k majetku konkursní podstaty a nikoli k povaze pohledávky, jež by takto měla být zajištěna.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.07.2011

Spisová značka: 29 Cdo 541/2010

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Incidenční spory, Konkurs, Zadržovací právo

Předpisy: § 14 odst. 1 písm. e) ZKV ve znění do 31.12.2007
§ 175 obč. zák. ve znění do 31.12.2007
§ 28 odst. 1 ZKV ve znění do 31.12.2007
§ 31 ZKV ve znění do 31.12.2007
§ 32 odst. 1 ZKV ve znění do 31.12.2007

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem ze dne 2. 9. 2008 zamítl K r a j s k ý s o u d v Praze žalobu, kterou se žalobce (správce konkursní podstaty úpadce K. Z., s. r. o.) domáhal po žalovaném (V. S. M., spol. s r. o.) zaplacení částky 3 507 000 Kč s příslušenstvím (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

Krajský soud při posuzování důvodnosti žalobou uplatněného nároku vyšel zejména z toho, že:

> *1) Podle soupisu konkursní podstaty úpadce náležely do konkursní podstaty též označené stavební stroje.*
>
> *2) Na základě nájemních smluv uzavřených mezi správcem konkursní podstaty úpadce a žalovaným byly stavební stroje přenechány žalovanému do nájmu sjednaného na dobu určitou, do 30. 11. 2005.*

3) Žalovaný oznámil dopisem z 10. 5. 2006 žalobci, že s odkazem na nadále existující pohledávku uplatňuje ke stavebním strojům ve vlastnictví úpadce zadržovací právo.

4) Podle pravomocného rozsudku krajského soudu sp. zn. 48 Cm 72/2006 dlužil žalobce žalovanému na „nekonkursních" pohledávkách částku 2 250 000 Kč představující souhrn splatného nájemného za užívání jiných pracovních strojů (v tomto vztahu vystupoval žalobce jako nájemce a žalovaný jako pronajímatel), přičemž žalobce bez zjevného důvodu svou povinnost z nájemních smluv nesplnil.

5) Policie České republiky předala stavební stroje zpět žalobci dne 18. 8. 2006.

6) Žalovaný zadržoval stavební stroje v době od 1. 12. 2005 do 18. 8. 2006.

7) Žalobce v tomto řízení uplatňuje v rámci náhrady škody zisk, který mu ušel (jehož případně mohl dosáhnout z případného pronájmu stavebních strojů, kdyby mu je žalovaný vrátil ve sjednané době), maje zadržení stavebních strojů za protiprávní vzhledem k tomu, že šlo o věci náležející do konkursní podstaty úpadce, u nichž není použití zadržovacího práva přípustné.

Na tomto základě krajský soud – cituje ustanovení § 175 odst. 1 a § 177 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku – uzavřel, že:

1) Byl splněn zákonný předpoklad pro uplatnění zadržovacího práva spočívající v existenci pohledávky žalovaného. Jde o tzv. „nekonkursní" pohledávku, která vznikla po prohlášení konkursu na majetek úpadce a která směřuje přímo proti správci konkursní podstaty, bez povinnosti přihlášky a následného přezkumu. Pro tyto případy nutně musí platit obecná obchodně-právní povinnost správce konkursní podstaty, jde-li o vztahy vznikající při dalším provozování úpadcova podniku.
Postavení správce konkursní podstaty tak nemůže být jakkoliv zvýhodněno a platí tudíž zákonem stanovená zásada rovnosti stran závazkového vztahu (zde původního nájemního vztahu). Při zjištění tohoto běžného závazkového vztahu (bez ohledu na konkursní řízení), z něhož vznikla povinnost správce plnit „svůj" peněžitý závazek s odpovědností za případné prodlení, pak nelze jakkoliv vyloučit použití zajišťovacího instrumentu, v tomto případě vykonat vůči správci zadržovací právo k majetku náležejícímu do konkursní podstaty.
Ostatně ani zvláštní právní předpis, jímž je zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV"), nijak neomezuje použití tohoto zajišťovacího institutu v případě, kdy je účastníkem vztahu správce konkursní podstaty, uvádí krajský soud. Velmi silná zákonná pozice tohoto zajišťovacího nástroje plyne podle krajského soudu již z ustanovení § 175 odst. 2 obč. zák., kdy již v okamžiku podání návrhu na konkurs vzniká zadržovací právo k zajištění dosud nesplatné pohledávky.

2) Požadavek vyrozumění dlužníka (žalobce) o zadržení věci bez zbytečného odkladu nebyl sice naplněn, zákon však nedodržení této lhůty nesankcionuje a ponechává poměrně široký prostor k výkladu obvyklých střetů zájmů účastníků via facti.
Žalobce po uplynutí sjednané doby nájmu žalovaného opakovaně vyzýval k vydání stavebních strojů za účelem jejich zpeněžení, což žalovaný odmítl. Žalobce však současně nereagoval na požadavky žalovaného k byť částečnému uhrazení splatného dluhu, takže je logické, že žalovaný na výzvy k vydání stavebních strojů již nereagoval a ponechal si je v držení. I bez písemného oznámení o zadržení věci je tedy konkludentní postoj žalovaného dostatečně výmluvný k otázce vydání zadržovaných věcí a opožděné vyrozumění o zadržovacím právu nemá na jeho účinky žádný vliv.

3) Uplatněním zadržovacího práva tak nedošlo k protiprávnímu jednání žalovaného a nedošlo k

prodlení s vrácením stavebních strojů, takže nejsou splněny podmínky pro náhradu škody.

Žalobci totiž při oprávněné realizaci zadržovacího práva žalovanou znemožňovala ušlý zisk zákonná překážka, za kterou nenese žalovaný majetkovou (ani trestní) odpovědnost.

K odvolání žalobce V r c h n í s o u d v Praze rozsudkem ze dne 8. 9. 2009 potvrdil rozsudek krajského soudu v bodě I. výroku a v bodě II. výroku jej změnil (první výrok); dále rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu věci zjištěného krajským soudem. Následně cituje ustanovení § 175 odst. 1 obč. zák. (ve znění účinném do 31. 12. 2007), § 176 odst. 1 obč. zák., § 14 odst. 1 písm. a) a § 31 odst. 1 písm. e) ZKV přitakal krajskému soudu v závěru o splnění předpokladů pro uplatnění zadržovacího práva žalovaným. Konkrétně uzavřel, že:

1) Žalovaný měl ve své moci cizí věci (stavební stroje), jež by jinak měl vydat žalobci (správci konkursní podstaty úpadce, na kterého podle § 14 odst. 1 písm. a/ ZKV přechází okamžikem prohlášení konkursu oprávnění spravovat majetek úpadce). Stavební stroje se dostaly do držení žalovaného na základě nájemních smluv uzavřených mezi žalobcem a žalovaným po prohlášení konkursu.

2) Zajištěná pohledávka je splatná a její existenci zjistil krajský soud ve věci vedené pod sp. zn. 48 Cm 72/2006. Šlo o tzv. „nekonkursní" pohledávku za podstatou (§ 31 odst. 2 písm. e/ ZKV), která vznikla po prohlášení konkursu na majetek úpadce, a proto ji žalovaný uplatnil správně přímo u správce konkursní podstaty. Tyto pohledávky se nikdy nepřezkoumávají a správce konkursní podstaty je může ve smyslu § 31 odst. 1 ZKV uspokojit kdykoliv v průběhu řízení. Žalobce (správce konkursní podstaty) však podle ustanovení § 31 odst. 1 ZKV nepostupoval a nájemné ze smluv, jež (jako nájemce) uzavřel se žalovaným (jako pronajímatelem) po prohlášení konkursu, žalovanému nezaplatil. Jestliže žalobce vstupoval do obchodních vztahů se žalovaným, byl povinen postupovat podle obecných právních předpisů a měl zvážit reálnost plnění závazků, jež pro něho z těchto smluv vyplývají.

3) Tzv. „nekonkursní" pohledávky se řídí obecnými právními předpisy, nikoli zákonem o konkursu a vyrovnání, který neobsahuje ustanovení zakazující uplatnit zadržovací právo v případě, kde účastníkem závazkového vztahu je správce konkursní podstaty. Naopak je třeba poukázat na ustanovení § 175 odst. 2 obč. zák., které upravuje výjimku z pravidla, že předpokladem uplatnění tohoto institutu je splatnost zajišťované pohledávky.

4) Jestliže žalovaný při prodlení žalobce s plněním závazků z nájemní smlouvy uplatnil ke stavebním strojům, jež měl u sebe na smluvním podkladu, zadržovací právo k zajištění své splatné „nekonkursní" pohledávky dle § 175 obč. zák., neporušil žádné ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání; na tom nic nemění ani skutečnost, že zadržené stavební stroje jsou součástí majetku konkursní podstaty.

5) Odkaz žalobce na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1318/2000 (jde o usnesení ze dne 26. 2. 2001, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 5, ročníku 2001, pod číslem 69) a rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 21 Co 528/2003 (jde o usnesení ze dne 28. 11. 2003, uveřejněné pod číslem 2/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále též jen „R 2/2005") je nepřiléhavý, neboť tato rozhodnutí se netýkají zadržovacího práva.

6) Skutečnost, že žalobce podal ve věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 48 Cm 72/2006 dovolání, nemá pro věc význam.

Proti rozsudku odvolacího soudu (a to výslovně v „celém rozsahu") podal žalobce dovolání, jehož

přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, namítaje, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 o. s. ř., tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (odstavec 2 písm. a/), a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (odstavec 2 písm. b/), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí přisuzuje dovolatel řešení následujících otázek:

> *1) Zda po prohlášení konkursu lze zřídit platně a účinně zadržovací právo k majetku náležejícímu do konkursní podstaty?*
>
> *2) Zda je správce konkursní podstaty při uspokojování nekonkursních pohledávek vázán omezeními danými ustanovením § 31 odst. 2 a § 32 odst. 1 ZKV?*

V mezích dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. dovolatel připomíná, že na základě zadržovacího práva ve smyslu § 179 obč. zák. má věřitel právo při výkonu rozhodnutí na přednostní uspokojení z výtěžku zadržované věci před jiným věřitelem, a to včetně věřitele zástavního. Takové uspokojení však v konkursu není přípustné.

Zákon o konkursu a vyrovnání je zvláštním právním předpisem, jehož účel je naplňován i tím, že oprávnění nakládat s majetkem podstaty přechází na správce konkursní podstaty, a tím, že nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty a k tomuto majetku nelze ani nabýt právo na oddělené uspokojení (§ 14 odst. 1 písm. a/ a „b/" ZKV). Ustanovení § 28 odst. 1 ZKV přitom mezi práva na oddělené uspokojení řadí též zadržovací právo. Zákon tedy explicitně vylučuje, aby po prohlášení konkursu kdokoliv zřídil zadržovací právo k majetku náležejícímu do konkursní podstaty, což platí i pro stavební stroje, o něž šlo v této věci.

Dále dovolatel zdůrazňuje, že při uspokojení pohledávek za podstatou (§ 31 odst. 2 ZKV) se správce konkursní podstaty nemůže odchýlit od postupu předepsaného ustanovením § 32 odst. 1 ZKV a ohrozit plným uspokojením jedné pohledávky za podstatou poměrné uspokojení ostatních pohledávek za podstatou.

Uplatnění zadržovacího práva by správci konkursní podstaty znemožnilo nakládat s movitými věcmi a nekonkursní věřitel, který si takto zajistí svou pohledávku, by mohl být uspokojen ze 100 % na úkor uspokojení jeho pohledávce předcházejících pracovněprávních nároků nebo na úkor poměrného uspokojení ostatních nekonkursních věřitelů.

Naplnění dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. spatřuje dovolatel v tom, že žalobou uplatněný nárok je nárokem na náhradu škody, jímž se (jako žalovaný) bránil proti požadavku nynějšího žalovaného (tam žalobce) na zaplacení peněžité pohledávky ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 Cm 72/2006. Z důvodů, které uvedl v dovolání, jež v oné věci podal, nemá dovolatel za možné vyloučení nároku k samostatnému projednání (k němu došlo v této věci).

N e j v y š š í s o u d zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu dovoláním „v celém rozsahu", tedy i ve výrocích o nákladech řízení před soudy obou stupňů; v rozsahu, v němž směřuje proti těmto výrokům, Nejvyšší soud dovolání bez dalšího odmítl podle § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř. jako objektivně nepřípustné (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 874/2001,

uveřejněné pod číslem 4/2003 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

V rozsahu, v němž dovolání směřuje proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, je Nejvyšší soud shledává přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., neboť v řešení právních otázek předestřených mu dovolatelem k posouzení opomíjejí rozhodnutí soudů obou stupňů text ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV a výklad podaný k tomuto ustanovení a k ustanovení § 32 odst. 1 ZKV v ustálené judikatuře soudů.

Nejvyšší soud se věcí zabýval nejprve v rovině tvrzeného dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. a dospěl k závěru, že tento dovolací důvod zjevně dán není.

Tvrzená vada řízení spočívá podle dovolatele v nesprávném postupu krajského soudu ve věci vedené u něj pod sp. zn. 48 Cm 72/2006 (v tom, že nárok projednávaný nyní v této věci /pod sp. zn. 48 Cm 129/2007/ nesprávně vyloučil k samostatnému projednání). Jinak řečeno, nejde o vadu tohoto řízení, nýbrž o vadu řízení, z nějž byl nárok vyloučen. Taková vada nemůže mít vliv na správnost napadeného rozhodnutí v této věci.

Jen pro úplnost Nejvyšší soud dodává, že vznesená výhrada se v mezidobí stala bezpředmětnou tím, že dovolatelem ohlášené dovolání ve věci vedené u krajského soudu pod sp. zn. 48 Cm 72/2006 (konkrétně jde o dovolání proti rozsudku ze dne 11. 1. 2008, č. j. 8 Cmo 356/2007-103, jímž Vrchní soud v Praze rozhodl o odvolání žalobce /tam žalovaného/ proti rozsudku krajského soudu ze dne 18. 7. 2007, č. j. 48 Cm 72/2006-41, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 7. 2007, č. j. 48 Cm 72/2006-50) odmítl Nejvyšší soud usnesením ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. 23 Cdo 1641/2008 (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže je toto rozhodnutí veřejnosti k dispozici na webových stránkách Nejvyššího soudu).

Další vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – dále zabýval tím, zda je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (a se zřetelem ke způsobu, jímž byla založena přípustnost dovolání, ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV má prohlášení konkursu mimo jiné i ten účinek, že nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty a k tomuto majetku nelze ani nabýt právo na oddělené uspokojení (§ 28).

Dle ustanovení § 28 odst. 1 ZKV věřitelé pohledávek, které byly zajištěny zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, převodem práva dle § 553 občanského zákoníku nebo postoupením pohledávky dle § 554 obč. zák. (dále jen „oddělení věřitelé“), mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena ze zpeněžení věci, práva nebo pohledávky, jimiž byla zajištěna.

Z ustanovení § 31 ZKV se dále podává, že nároky na vyloučení věci z podstaty (§ 19 odst. 2), pohledávky za podstatou (§ 31 odst. 2), nároky na oddělené uspokojení (§ 28) a pracovní nároky (§ 31 odst. 3) lze uspokojit kdykoli v průběhu konkursního řízení. Jiné nároky lze uspokojit jen podle pravomocného rozvrhového usnesení (odstavec 1). Pohledávkami za podstatou, pokud vznikly po

prohlášení konkursu, jsou mimo jiné též nároky věřitelů ze smluv uzavřených správcem podstaty, včetně smluv o úvěru za účelem financování vývozu poskytnutého podle zvláštního zákona po předchozím souhlasu věřitelského výboru, úroků a smluvních pokut podle těchto smluv, jakož i ze smluv týkajících se provozování podniku, od nichž správce neodstoupil podle § 14 odst. 2 (odstavec 2 písm. e/).

Ustanovení § 32 odst. 1 ZKV pak určuje, že v rozvrhu se uspokojí nejdříve dosud nezaplacené pohledávky za podstatou (§ 31 odst. 2) a pracovní nároky (§ 31 odst. 3). Nepostačuje-li výtěžek zpeněžení podstaty na úhradu všech těchto pohledávek, uspokojí se nejdříve hotové výdaje a odměna správce, potom náklady spojené s udržováním a správou podstaty, poté soudní poplatek za konkurs, poté pohledávky výživného ze zákona; ostatní pohledávky se uspokojí poměrně.

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání po celou dobu zadržení stavebních strojů (od 1. 12. 2005 do 18. 8. 2006) a ostatně i v době prohlášení konkursu na majetek úpadce (23. 5. 2005) a do 1. 1. 2008 (kdy byl zákon o konkursu a vyrovnání zrušen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení /insolvenčního zákonem/) nedoznala změn.

Podle ustanovení § 175 obč. zák. kdo je povinen vydat cizí movitou věc, kterou má u sebe, může ji zadržet k zajištění své splatné pohledávky, kterou má proti osobě, jíž by jinak byl povinen věc vydat (odstavec 1). Zadržovací právo vzniká i k zajištění dosud nesplatné pohledávky, pokud byl proti dlužníku podán návrh na konkurs (odstavec 2).

Dle ustanovení § 177 obč. zák. zadržovací právo vznikne jednostranným úkonem oprávněné osoby, kterým vyjadřuje svou vůli zadržet věc (odstavec 1). Oprávněná osoba je povinna bez zbytečného odkladu vyrozumět dlužníka o zadržení věci a jeho důvodech; jestliže smlouva, na jejímž základě má věc u sebe, byla uzavřena písemně, musí být i vyrozumění písemné (odstavec 2).

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení občanského zákoníku po celou dobu zadržení stavebních strojů (od 1. 12. 2005 do 18. 8. 2006).

Nejvyšší soud především uvádí, že co do povahy pohledávek za podstatou a povinností správce konkursní podstaty při jejich uspokojování se závěry odvolacího soudu (k § 31 ZKV) míjejí se smyslem dané úpravy, tak jak byl ve vazbě na ustanovení § 32 odst. 1 ZKV vyložen již v usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 1. 2007, sp. zn. 15 Cmo 78/2007, uveřejněném pod číslem 35/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 35/2009“). Podle tohoto rozhodnutí, jehož sjednocující potenciál pro rozhodovací praxi soudů se projevil právě tím, že je Nejvyšší soud uveřejnil ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, platí, že kritéria uvedená v ustanovení § 32 odst. 1 ZKV má správce konkursní podstaty respektovat i tehdy, uspokojuje-li v průběhu konkursu pohledávky uvedené v ustanovení § 31 odst. 1 ZKV. Při rozhodování, zda v průběhu konkursního řízení uhradí pohledávky uvedené v § 31 odst. 1 ZKV, proto správce konkursní podstaty musí vždy zvažovat (podle stavu zpeněžení), zda takovou úhradou neohrozí uspokojení pohledávek podle § 32 odst. 1 ZKV. Napadené rozhodnutí je v dotčeném ohledu nesprávné již proto, že při interpretaci § 31 ZKV vazbu na § 32 odst. 1 ZKV opomíjí.

Nejvyšší soud dále již ve svém rozsudku ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 565/2001, uveřejněném pod číslem 27/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 27/2004“), jakož i v rozsudku ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. 29 Odo 198/2004, uveřejněném pod číslem 90/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále též jen „R 90/2005“) vysvětlil, že věřitel s pohledávkou za podstatou je sice oprávněn domáhat se v průběhu konkursu její úhrady soudně žalobou o splnění povinnosti (§ 80 písm. b/ o. s. ř.), podanou proti správci konkursní podstaty (§ 14 odst. 1 písm. d/ ZKV), že se však i pro pohledávky za podstatou prosadí úprava obsažená v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV,

tedy že i pro tyto pohledávky (nebo jejich příslušenství) lze na základě vykonatelného titulu směřujícího vůči správci konkursní podstaty nařídit výkon rozhodnutí (exekuci), nelze jej však provést.

Závěr, že zadržovací právo má také funkci uhrazovací, je závěrem zřejmým (srov. např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. 21 Cdo 694/2006, uveřejněného pod číslem 13/2008 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), přičemž již ve vazbě na závěry plynoucí z R 27/2004 bylo namístě si položit otázku, jak může být realizována uhrazovací fikce zadržovacího práva, které slouží k zajištění pohledávky za podstatou, jejíž splnění nelze za trvání konkursu exekučně vynutit.

Nesprávné bylo též odmítnutí dovolatelova poukazu na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1318/2000 a na R 2/2005. Tato rozhodnutí se sice týkají zajištění zástavním právem (soudcovským zástavním právem), odvolací soud však nevysvětluje, proč by z hlediska práva na oddělené uspokojení pohledávek měl být za trvání konkursu rozdíl mezi uspokojením pohledávek zajištěných zástavním právem a uspokojením pohledávek zajištěných zadržovacím právem, respektive pohledávek zajištěných dalšími způsoby vypočtenými v § 28 odst. 1 ZKV.

Ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV rozumí „právem na oddělené uspokojení“ právě některé z práv vypočtených v § 28 odst. 1 ZKV (a to i vzhledem výslovnému odkazu na § 28 ZKV v textu § 14 odst. 1 písm. e/ ZKV). Podle nezpochybněných skutkových závěrů soudů nižších stupňů byl předmětem zadržovacího práva v této věci majetek patřící do konkursní podstaty úpadce. Ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) ZKV pak tím, že zakazuje nabytí práva na oddělené uspokojení za trvání konkursu, zakazuje i nabytí zadržovacího práva. Zda jde o zadržovací právo k pohledávce za podstatou nebo k jiné pohledávce, je tu zcela bez významu (a odvolací soud se mýlí, usuzuje-li jinak), když zákaz jednoznačně formulovaný v § 14 odst. 1 písm. e) ZKV se váže k majetku konkursní podstaty a nikoli k povaze pohledávky, jež by takto měla být zajištěna.

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž správné není. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), napadené rozhodnutí zrušil včetně závislých výroků o nákladech řízení. Jelikož důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud i toto rozhodnutí a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 a 3 o. s. ř.).